

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
“ 04 ” 20 14 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія психологічних і педагогічних досліджень

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 016 Спеціальна освіта.
(шифр і назва напрямку підготовки)

освітня програма 016.00.01 Логопедія
(назва спеціалізації)

спеціалізація Спеціальна психологія
(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ
(назва інституту, факультету, відділення)

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма «Методологія психологічних і педагогічних досліджень»
для здобувачів другого (магістерського) рівня зі спеціальності 016 Спеціальна
освіта/ Логопедія.

Розробники:

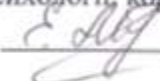
Мартинчук Олена Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач
кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту
людини Київського університету імені Бориса Грінченка;

Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри
спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини
Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології,
корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від "06" вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

 (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини

Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи психологічного та педагогічного дослідження

Змістовий модуль II. Програма та методи психологічного та педагогічного дослідження

Змістовий модуль III. Аналіз результатів психологічного та педагогічного дослідження

Змістовий модуль IV. Презентація результатів психологічних і педагогічних досліджень

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія психолого-педагогічних досліджень»

V. План семінарських занять

VI. Завдання для самостійної роботи

Картка самостійної роботи студента

VII. Система поточного та підсумкового контролю

VIII. Методи навчання

IX. Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма «Методологія психологічних і педагогічних досліджень» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня відповідно до навчального плану спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітньої програми 016.00.01 Логопедія.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) організації навчання. Програма визначає обсяги знань, якими повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Методологія психолого-педагогічних досліджень» та необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Предметом навчальної дисципліни «Методологія психологічних і педагогічних досліджень» є методологія і методи психологічних та педагогічних досліджень у галузі корекційної педагогіки і спеціальної психології.

Мета навчальної дисципліни: формування теоретичних знань про методологію і методи психолого-педагогічного дослідження, досягнення вітчизняних і зарубіжних дослідників у галузі корекційної педагогіки і спеціальної психології, суміжних наукових галузей; формування умінь розроблення стратегії, структури і процедури дослідно-експериментальної роботи; оволодіння навичками аналізу, систематизації, інтерпретації результатів досліджень та їх презентації і використання в професійній діяльності.

Після вивчення курсу здобувачі другого (магістерського) рівня повинні

знати:

- сучасний стан наукового знання і перспективи його розвитку;
- загальну характеристику наукового дослідження;
- процедуру наукового дослідження;
- наукові методи психологічних та педагогічних досліджень;
- оформлення результатів наукового дослідження.

уміти:

- обирати проблему наукового дослідження;
- формулювати об'єкт, предмет, гіпотезу, мету і завдання дослідження;
- працювати з першоджерелами, застосовуючи теоретичні методи дослідження;
- організовувати процедуру педагогічного і психологічного дослідження;
- добирати оптимальні дослідницькі методики;
- пропонувати рішення актуальних проблем розвитку наукового знання;
- використовувати сучасні методи якісної і кількісної обробки результатів досліджень;
- оформляти результати дослідження згідно з вимогами до наукової роботи.

Процес вивчення навчальної дисципліни спрямований на формування:

➤ **загальних компетентностей (інформаційні):**

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- здатність до ефективного використання інформаційних технологій в соціальній і професійній діяльності;

- вміння визначати актуальні проблеми навчання, виховання і розвитку осіб з особливими освітніми потребами, проблеми наукових досліджень із спеціальної педагогіки та психології; здатність до самостійної організації, планування наукових досліджень та розв’язання поставлених проблем;
 - вміння планувати, організовувати та здійснювати ґрунтовну науково-дослідну роботу; здатність аналізувати, інтерпретувати та презентувати результати власних досліджень.
- **фахових компетентностей у сфері науково-дослідної діяльності:**
- уміння вивчати і систематизувати досягнення вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі логопедії, спеціальної педагогіки і психології, суміжних галузей знань;
 - уміння розробляти стратегію, структуру і процедуру здійснення науково-дослідної роботи;
 - уміння аналізувати і систематизувати результати досліджень, готувати наукові звіти, публікації, презентації, використовувати їх у професійній діяльності;
 - здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності;
 - володіння науково-дослідними методами відповідно фахового спрямування;
 - обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації;
 - критична обізнаність та інтелектуальна чесність;
 - здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання;
 - здатність до реалізації дефектологічних, педагогічних, психологічних, лінгвістичних, медико-біологічних знань для постановки дослідницьких завдань в професійній діяльності.

Результати навчання:

Сформована медико-біологічна, лінгвістична, психолінгвістична психолого-педагогічна складова професійної компетентності:

- Здатність продемонструвати на базовому рівні уміння проводити психолого-педагогічне обстеження осіб з порушеннями психофізичного розвитку, аналізувати результати комплексного медико-психолого-педагогічного обстеження осіб з психофізичними порушеннями на основі клініко-психолого-педагогічних класифікацій порушень розвитку.
- Оволодіння на достатньому рівні навичками працювати самостійно (у процесі написання магістерської роботи, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань) та в групі (у процесі виконання завдань на практичних заняттях, під час педагогічної практики); умінням отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну діяльність та унеможливлення плагіату.

Сформована логодіагностична і логокорекційна складова професійної компетентності:

- Здатність продемонструвати на базовому рівні знання і здатність до раціонального вибору і реалізації методик і технологій корекції порушень когнітивного і мовленнєвого розвитку в умовах особистісно-орієнтованого підходу до освіти і розвитку осіб з психофізичними порушеннями; уміння здійснювати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури порушення, актуального стану і потенційних можливостей осіб з тяжкими порушеннями мовлення; здійснювати корекційно-педагогічну діяльність в установах освіти, охорони здоров’я та соціального захисту.
- Здатність продемонструвати на базовому рівні володіння комплексом логодіагностичних методик визначення рівня сформованості мовленнєвих функцій та

мовленнєвої діяльності і володіння методиками корекції та розвитку мовленнєвої діяльності при різних мовленнєвих порушеннях.

Програма складається з 4 модулів (4 кредити) – 120 годин: 16 год. лекційних, 16 год. семінарських, 8 год. модульного контролю, 30 годин семестровий контроль, 50 годин самостійної позааудиторної роботи. Вивчення здобувачами другого (магістерського) рівня навчальної дисципліни «Методологія психологічних і педагогічних досліджень» завершується екзаменом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта	нормативна
Модулів – 4	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта Освітня програма: 016.00.01 Логопедія	Рік підготовки
Змістових модулів – 3		5-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 120		9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції
		16 год.
		Семінарські
		16 год.
		Модульний контроль
		8 год.
		Самостійна робота
		50 год.
		Семестровий контроль
30 год.		
Вид контролю:		
екзамен		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Індивідуальна робота	Лабораторних	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I.										
Теоретико-методологічні основи психологічного та педагогічного дослідження										
1.	Методологічні засади психологічного дослідження у галузі спеціальної психології	10	4	2		2			6	
2.	Методологічні засади педагогічного дослідження у галузі корекційної педагогіки	10	4	2		2			6	
	Модульний контроль	2								2
	Разом	22	8	4		4			12	2
Змістовий модуль II.										
Програма та методи психологічного та педагогічного дослідження										
3.	Технологія психолого-педагогічних досліджень	11	4	2		2			7	
4.	Теоретичні та емпіричні методи дослідження	10	4	2		2			6	
	Модульний контроль	2								2
	Разом	23	8	4		4			13	2
Змістовий модуль III.										
Аналіз результатів психологічного та педагогічного досліджень										
5.	Методи статистичної обробки результатів дослідження	11	4	2		2			7	
6.	Інтерпретація та оформлення результатів психологічного та педагогічного дослідження	10	4	2		2			6	
	Модульний контроль	2								2
	Разом	23	8	4		4			13	2
Змістовий модуль VI.										
Презентація результатів психологічних і педагогічних досліджень										
7.	Технологія написання наукових робіт	10	4	2		2			6	
8.	Наукова доповідь: теорія та практика	10	4	2		2			6	
	Модульний контроль	2								2
	Разом	22	8	4		4			12	2
	Семестровий контроль	30								
	Разом за навчальним планом	120	32	16		16			50	6

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

Теоретико-методологічні основи психолого-педагогічного дослідження

Лекція 1. Методологічні засади педагогічного дослідження у галузі корекційної педагогіки (2 години).

Характеристика процесу наукового пізнання. Поняття методології. Рівні методології. Методологія як сукупність методів дослідження.

Складові наукового апарату дослідження: наукова проблема, тема, актуальність, об'єкт дослідження, предмет дослідження, мета і завдання, гіпотеза, методи пізнання, новизна, значення для науки, значення для практики. Характеристика цих складових у педагогічному дослідженні.

Основні поняття теми: наукове пізнання, педагогічне дослідження, наукова проблема, тема, актуальність, об'єкт дослідження, предмет дослідження, мета і завдання, гіпотеза, методи пізнання, новизна, значення для науки, значення для практики.

Семінарське заняття 1. Методологічні засади педагогічного дослідження у галузі корекційної педагогіки (2 години).

Лекція 2. Методологічні засади психологічного дослідження у галузі спеціальної психології (2 годин).

Методологічні принципи психології. Поняття проблеми психологічного дослідження. Характеристика об'єкту та предмету психологічного дослідження. Гіпотеза дослідження, її види. Функції гіпотези наукового дослідження. Вимоги до формулювання гіпотези. Характеристика новизни, теоретичної та практичної значущості психологічного дослідження.

Основні поняття теми: об'єкт та предмет дослідження, гіпотеза, значущість психологічного дослідження.

Семінарське заняття 2. Методологічні засади психологічного дослідження у галузі спеціальної психології (2 години).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ

Програма та методи психологічного та педагогічного дослідження

Лекція 3. Технологія психолого-педагогічних досліджень (2 години).

Актуальність обраного психолого-педагогічного дослідження. Теоретичні засади психолого-педагогічного дослідження. Процес наукового дослідження: характеристика, етапи. Дослідно-експериментальна робота. Аналіз проведеного психолого-педагогічного дослідження. Висновки.

Етика наукових досліджень. Психологічні особливості творення наукових текстів.

Основні поняття теми: складові програми психологічного та педагогічного дослідження, етика наукових досліджень.

Семінарське заняття 3. Зміст та програма психологічного та педагогічного дослідження (2 години).

Лекція 4. Теоретичні та емпіричні методи дослідження (2 години)

Теоретичні методи пізнання. Порівняльний аналіз окремих теорій та понять з метою відпрацювання вмінь застосовувати теоретичні методи аналізу, синтезу, класифікації, порівняння, узагальнення для підготовки теоретичної частини дослідження.

Види емпіричних методів дослідження (спостереження, анкетування, експеримент). Методи здобуття емпіричного матеріалу. Види емпіричного дослідження. Основна і контрольна група досліджуваних. Пілотне дослідження. Поняття про вибірку досліджуваних. Константувальний та формувальний експеримент.

Основні поняття теми: теоретичні методи, спостереження, пілотне дослідження, емпіричне дослідження, констатувальний експеримент, формувальний експеримент.

Семінарське заняття 4. Теоретичні та емпіричні методи дослідження (2 години).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Аналіз результатів психологічного та педагогічного дослідження

Лекція 5. Методи статистичної обробки результатів дослідження (2 години)

Сутність математичної статистики. Методи первинної та вторинної статистичної обробки результатів. Кореляційний аналіз та його специфіка застосування. Параметричні методи порівняння двох вибірок. Педагогічна технологія оцінювання ефективності нових методів навчання та виховання за допомогою непараметричних критеріїв.

Основні поняття: середнє арифметичне, коефіцієнт кореляції, фактор, дисперсія.

Семінарське заняття 5. Методи статистичної обробки результатів дослідження (2 години).

Лекція 6. Інтерпретація та оформлення результатів психологічного та педагогічного дослідження (2 години).

Форми подання результатів дослідження: таблиці, діаграми, графіки, схеми. Оформлення графічних залежностей у вигляді графіків та діаграм.

Таблиця як засіб відображення кількісних ознак досліджуваного об'єкта. Текстова і цифрова частина таблиці. Структура простої, групової, комбінованої, складеної, шахової таблиці. Оформлення таблиці та її розміщення у науковій праці.

Правила оформлення результатів наукового дослідження. Інтерпретація результатів дослідження. Написання висновків стосовно результатів дослідження. Види оформлення результатів дослідження: науковий звіт, доповідь чи повідомлення, стаття, методичні рекомендації, магістерська робота, дисертація.

Основні поняття: таблиці, діаграми, графіки, схеми, інтерпретація результатів.

Семінарське заняття 6. Інтерпретація та оформлення результатів психологічного та педагогічного дослідження (2 години).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Презентація результатів психологічних і педагогічних досліджень

Лекція 7. Технологія написання наукових робіт (2 години)

Вимоги до назви наукової роботи (магістерська, статті, тез). Постановка проблеми та актуальність наукової роботи. Структура написання: магістерської роботи, статті, тез. Стиль наукового мовлення. Посилання та цитування на першоджерела. Специфіка подання теоретичних та емпіричних результатів досліджень.

Вимоги до оформлення наукової роботи. Специфіка оформлення списку використаних джерел. Транслітерація. Перевірка на плагіат. Допоміжні електронні ресурси.

Основні поняття: магістерська робота, стаття, тези, транслітерація.

Семінарське заняття 7. Технологія написання наукових робіт (2 години).

Лекція 8. Наукова доповідь: теорія та практика (2 години)

Сутність наукової доповіді. Структура наукової доповіді: вступ, актуальність, результати теоретичного та емпіричного аналізу, висновки. Етика наукової доповіді. Імідж та мовлення доповідача.

Специфіка застосування мультимедійних засобів у ході наукової доповіді. Електронна презентація. Базові вимоги до електронної презентації, що супроводжує доповідь. Специфіка оформлення та вибір інформації для слайдів (або фрагментів відео, аудіо тощо).

Антураж та епатаж публічного виступу.

Основні поняття: доповідь, презентація, імідж доповідача.

Семінарське заняття 8. Наукова доповідь: теорія та практика (2 години).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія психологічних і педагогічних досліджень»

Разом: 120 годин: 16 годин – лекції, 16 години – семінарські заняття, 50 годин – самостійна робота, 30 – семестровий контроль, 8 годин – модульні роботи.

Модулі	Модуль I		Модуль II		Модуль III		Модуль IV	
Назва модуля	Теоретико-методологічні основи психологічного та педагогічного дослідження		Програма та методи психологічного та педагогічного дослідження		Аналіз результатів психологічного та педагогічного дослідження		Презентація результатів психологічних і педагогічних досліджень	
Кількість балів за модуль	59 (балів)		59 (балів)		69 (балів)		59 (балів)	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Методологічні засади педагогічного дослідження у галузі корекційної педагогіки (1 б.)	Методологічні засади психологічного дослідження у галузі спеціальної психології (1 б.)	Технологія психолого-педагогічних досліджень (1 б.)	Теоретичні та емпіричні методи дослідження (1 б.)	Методи статистичної обробки результатів дослідження (1 б.)	Інтерпретація та оформлення результатів психолого-педагогічного дослідження (1 б.)	Технологія написання наукових робіт (1 б.)	Наукова доповідь: теорія та практика (1 б.)
Семінарські заняття (1 бал за відвідування)	Методологічні засади педагогічного дослідження у галузі корекційної педагогіки (1 б.)	Методологічні засади психологічного дослідження у галузі спеціальної психології (1 б.)	Технологія психолого-педагогічних досліджень (1 б.)	Теоретичні та емпіричні методи дослідження (1 б.)	Методи статистичної обробки результатів дослідження (1 б.)	Інтерпретація та оформлення результатів психолого-педагогічного дослідження (1 б.)	Технологія написання наукових робіт (1 б.)	Наукова доповідь: теорія та практика (1 б.)
Робота на сем. занятті	10 (балів)		10 (балів)		10 (балів)		10 (балів)	
Самостійна робота	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	15 (балів)	15 (балів)	10	10
Види поточного контролю	Модульний контроль 1 (25 балів)		Модульний контроль 2 (25 балів)		Модульний контроль 3 (25 балів)		Модульний контроль 3 (25 балів)	
Екзамен коефіцієнт 246:60=4,1								

IV. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Теоретико-методологічні основи психологічного та педагогічного дослідження

Семінарське заняття 1

Методологічні засади педагогічного дослідження у галузі корекційної педагогіки (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Конкретизація проблеми наукового педагогічного дослідження.
2. Особливості формулювання теми дослідження.
3. Визначення мети педагогічного дослідження.
4. Конкретизація мети у завданнях педагогічного дослідження.
5. Формулювання об'єкту та предмету власного магістерського дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

1. Абракітов В. Е. Курс лекцій «Основи наукових досліджень» (для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 “Цивільна безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці”) / В. Е. Абракітов; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 130 с.
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
3. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
4. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
5. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_met_dos.pdf
6. Сисоєва С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти : навч-метод. посіб. / С. О.Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.
7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Цехмістрова Г.С., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>
8. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.

Семінарське заняття 2

Методологічні засади психологічного дослідження у галузі спеціальної психології (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Конкретизація проблеми наукового психологічного дослідження.
2. Особливості формулювання теми дослідження.
3. Визначення мети педагогічного дослідження.
4. Конкретизація мети у завданнях психологічного дослідження.
5. Формулювання об'єкту та предмету власного магістерського дослідження.
6. Формулювання гіпотези психологічного дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

1. Абракітов В. Е. Курс лекцій «Основи наукових досліджень» (для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 “Цивільна безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці”) / В. Е. Абракітов; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 130 с.
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т.І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
3. Дружинин В. Н. Структура и логика психологического исследования / Дружинин В. Н. – М.: ИП РАН, 1994. (бібліотека університету)
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_met_dos.pdf
5. Методология и методы психолого-педагогического исследования: учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / С.Я.Харченко, Н.С.Кратинев, В.А.Кратинава. – М.: Академия, 2001.
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Цехмістрова Г.С., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>
7. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Програма та методи психологічного та-педагогічного дослідження

Семінарське заняття 3

Технологія психолого-педагогічних досліджень (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Проблеми побудови програми психологічного та педагогічного дослідження.
2. Актуальність дослідження та її зміст.
3. Основні розділи та підрозділи дослідження.
4. Аналіз складених студентами програм магістерського дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

1. Абракітов В. Е. Курс лекцій «Основи наукових досліджень» (для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 “Цивільна безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці”) / В. Е. Абракітов; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 130 с.
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
3. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
4. Дружинин В. Н. Структура и логика психологического исследования / Дружинин В. Н. – М.: ИП РАН, 1994. (бібліотека університету)
5. Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підр. / Кушнарченко Н.М., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Цехмістрова Г.С., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>
7. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.

Семінарське заняття 4

Теоретичні та емпіричні методи дослідження (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Сутність психологічного та педагогічного експерименту.
2. Теоретичні методи дослідження.
3. Емпіричні методи дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

1. Абракітов В. Е. Курс лекцій «Основи наукових досліджень» (для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 “Цивільна безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці”) / В. Е. Абракітов; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 130 с.
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
3. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
4. Євдокімов В.І. Педагогічний експеримент: навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / Євдокімов В.І., Агапов Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. – Харків: «ОВС», 2001. – 148 с. (бібліотека університету)
5. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_met_dos.pdf
6. Сисоєва С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної

професійної освіти : навч-метод. посіб. / С. О.Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.

7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. пос. / Цехмістрова Г.С., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>
8. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Аналіз результатів психологічного та педагогічного дослідження

Семінарське заняття 5

Методи статистичної обробки результатів дослідження (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Методи первинної обробки результатів дослідження: середнє арифметичне, дисперсія, мода, медіана.
2. Методи вторинної обробки результатів: кореляційний аналіз, t-критерій Стьюдента, χ^2 -критерій.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
2. Євдокимов В.І. Педагогічний експеримент: навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / Євдокимов В.І., Агапов Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. – Харків: «ОВС», 2001. – 148 с. (бібліотека університету)
3. Методология и методы психолого-педагогического исследования: учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / С.Я.Харченко, Н.С.Кратинев, В.А.Кратинова. – М.: Академия, 2001.
4. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. – М.: Просвещение, 1995.
5. Руденко В. М. Математична статистика. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.

Семінарське заняття 6

Інтерпретація та оформлення результатів психологічного та педагогічного дослідження (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Особливості оформлення результатів у таблиці.
2. Особливості побудови діаграм, графіків, схем.
3. Інтерпретація результатів дослідження.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)

4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_met_dos.pdf
5. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підр. / Кушнарєнко Н.М., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Цехмістрова Г.С., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>
7. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

Презентація результатів психологічних і педагогічних досліджень

Семінарське заняття 7

Технологія написання наукових робіт (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Вимоги до написання магістерської роботи.
2. Оформлення списку літератури та цитування.
3. Вимоги до написання статті.
4. Вимоги до написання тез.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_met_dos.pdf
5. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підр. / Кушнарєнко Н.М., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Цехмістрова Г.С., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>

Семінарське заняття 8

Наукова доповідь: теорія та практика (2 години).

План заняття

I. Практична частина.

1. Структура наукової доповіді.
2. Імідж та мовлення доповідача.

3. Застосування мультимедійних засобів у ході наукової доповіді.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_met_dos.pdf
5. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підр. / Кушнарєнко Н.М., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
6. Пономаренко Л. А. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : методичні поради / Пономаренко Л. А. — К. : Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2001. – 80 с.
7. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Цехмістрова Г.С., Шейко В.М. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Теоретико-методологічні основи психологічного та педагогічного дослідження

Тема 1. Методологічні засади педагогічного дослідження у галузі корекційної педагогіки (6 годин).

Завдання:

1. Визначте актуальну проблему, яку Ви вважаєте необхідно дослідити в межах спеціальної або інклюзивної педагогіки.
2. Сформулюйте дві теми наукового дослідження у рамках цієї проблеми та відповідні до них мету, завдання, об'єкт, предмет, гіпотезу дослідження.
3. **Критерії оцінювання:** змістовність, логічність, структурованість.

Тема 2. Методологічні засади психологічного дослідження у галузі спеціальної психології (6 годин).

Завдання:

1. Визначте актуальну проблему, яку Ви вважаєте необхідно дослідити в межах спеціальної психології.
2. Сформулюйте дві теми наукового дослідження у рамках цієї проблеми та відповідні до них мету, завдання, об'єкт, предмет, гіпотезу дослідження.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Програма та методи психологічного та педагогічного дослідження

Тема 3. Технологія психолого-педагогічних досліджень (7 годин).

Завдання:

1. Розробіть програму (план–схему) власного магістерського дослідження та обґрунтуйте її. Підготуйте вступ до власного магістерського дослідження.
2. Підготуйте повідомлення на тему: «Етика наукових досліджень».

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 4. Теоретичні та емпіричні методи дослідження (6 годин)

Завдання:

1. Визначте теоретичні та емпіричні методи власного магістерського дослідження, обґрунтуйте їх.
2. Розробіть програму дослідження, визначте вибірку дослідження, підберіть комплекс діагностичних методик.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Аналіз результатів психологічного та педагогічного дослідження

Тема 5. Методи статистичної обробки результатів дослідження (7 годин)

Завдання:

1. Самостійно застосуйте методи первинної обробки даних. Обрахуйте ряд з довільних 10 чисел (можна припустити, що це успішність у навчанні 10 учнів): середнє арифметичне, дисперсію, квадратичне відхилення, моду, медіану. Інтерпретуйте отримані дані.
2. Самостійно застосуйте методи вторинної обробки результатів. Для двох вибірок з 10 довільних чисел (можна припустити, що це показники уваги та пам'яті дітей) обрахуйте коефіцієнти кореляції Пірсона та Спірмена. Інтерпретуйте отримані дані.
3. Порівняйте дві вибірки з 10 довільних чисел (можна припустити, що це показники уваги до корекційної програми та після) за допомогою t-критерію Стьюдента, χ^2 -критерію. Інтерпретуйте отримані дані.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 6. Інтерпретація та оформлення результатів психологічного та педагогічного дослідження (6 годин).

Завдання:

1. Створіть теоретичну модель (схему) базових понять, компонентів тощо стосовно вашої тематики магістерського дослідження. Обґрунтуйте вашу думку.
2. Організуйте умовні результати дослідження (задаються викладачем) у таблиці, графіки, діаграми. Інтерпретуйте результати дослідження.
3. Розробіть власну проблемну задачу за результатами дослідження з завданням створення таблиць, схем, діаграм та інтерпретації результатів.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Презентація результатів психологічних і педагогічних досліджень

Тема 7. Технологія написання наукових робіт (6 години)

Завдання:

1. Оформіть відповідно правилам оформлення джерельну базу магістерського дослідження: енциклопедії, словники; підручники, навчальні посібники, методичні посібники; статті у наукових збірниках; тези наукових конференцій; інтернет-джерела.
2. Підготуйте статтю та тези з проблеми магістерського дослідження, оформіть відповідно вимог.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 8. Наукова доповідь: теорія та практика (6 години)

Завдання:

1. Підготуйте доповідь з теми вашого магістерського дослідження.
2. Підготуйте електронну презентацію вашого магістерського дослідження.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення здобувачів другого (магістерського) рівня із дисципліни «Методологія психологічних і педагогічних досліджень» оцінюються за системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності здобувачів вищої освіти з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у Європейську кредитну трансферно-накопичувальну систему (ЄКТС) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1.

Розрахунок балів за проміжним та підсумковим контролем

№ з/п	Проміжний та підсумковий контроль	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	8
2.	Відвідування семінарських занять	8
3.	Робота на семінарському занятті	40
4.	Самостійна робота	90
5.	Модульний контроль	100
	Підсумковий бал	246:60=4,1
	Екзамен	40

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: письмове опитування; конспект.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Результати навчання здобувачів вищої освіти щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в шкалу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС) здійснюється за наступною схемою, що подана у табл. 7.2.

Порядок переведення рейтингових показників успішності ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Оцінка за шкалою Університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
Fx	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- ✓ роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час практичних занять;
- ✓ контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т.І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко – Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. – 308 с.
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / В.В. Ковальчук., Л.М. Моїсєєв. – К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджен: навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_me_t_dos.pdf
5. Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підр. / Н.М. Кушнарєнко, В.М. Шейко. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету)
6. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій / уклад.: О.Л. Шерстюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 24 с.
7. Поздєєв В.А. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підр. / В.А. Поздєєв – К.: КМПУ, 2007. (бібліотека університету)
8. Руденко В. М. Математична статистика. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.
9. Сисоєва С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти : навч-метод. посіб. / С. О.Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.
- 10.Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. пос. / Г.С. Цехмістрова, В.М. Шейко. – К.: Знання, 2006. (бібліотека університету). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>

Додаткова література:

1. Абракітов В. Е. Курс лекцій «Основи наукових досліджень» (для студентів 4 курсу денної форми навчання галузь знань 1702 “Цивільна безпека” напряму підготовки 6.170202 “Охорона праці”) / В. Е. Абракітов; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекєтова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 130 с.
2. Дружинин В. Н. Структура и логика психологического исследования / Дружинин В. Н. – М.: ИП РАН, 1994. (бібліотека університету)
3. Євдокимов В.І. Педагогічний експеримент: навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / В.І.Євдокимов, Т.П. Агапов, І.В. Гавриш, Т.О. Олійник. – Харків: «ОВС», 2001. – 148 с. (бібліотека університету)
4. Методология и методы психолого-педагогического исследования: учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / С.Я.Харченко, Н.С.Кратинев, В.А.Кратинава. – М.: Академия, 2001.

5. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. – Кн.3: Экспериментальная педагогическая психология и психодиагностика / Немов Р.С. – М.: Просвещение, 1995. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kubsau.ru/upload/iblock/326/32657b4da9f1e632c52dfa2deb8b7e0b.pdf>
6. Основи наукових досліджень : науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Сумський державний педагогічний університет, наукова бібліотека ; укладачі: І. О. Железняк, В. В. Косенко ; редактор В. В. Косенко ; передмова В. В. Косенко. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 284 с.
7. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студентів спеціальності 6.03050901 “Облік і аудит” / Укладачі доцент, к. е. н. Дерій В.А., викладач Римар Г.А. – Тернопіль, 2012. – 127 с.
8. Основи наукових досліджень: Організація наукових досліджень: Конспект лекцій для студентів – магістрантів приладобудівного факультету / Уклад. Н.І. Бурау. – К.: НТУУ «КПІ», 2007. – 33 с.
9. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.

Електронні ресурси:

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національної академії наук України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>